

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

27

Vragen van het lid **Dobbe** (SP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de behandeling van Palestijnse gevangenen in Israëlische gevangenissen* (ingezonden 23 juli 2024).

Antwoord van Minister **Veldkamp** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 20 september 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Israël stelt Palestijnse gevangenen bloot aan een «collectieve bestraffing»»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u het eens dat het de plicht van het Nederlandse kabinet is om andere landen aan te spreken op hun mensenrechterlijke verplichtingen jegens gevangenen, zowel militair als civiel? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Het kabinet hecht aan de strikte naleving van internationaalrechtelijke bepalingen over detentie. Deze boodschap wordt in de contacten met Israël op verschillende niveaus uitgedragen.

Vraag 3 en 6

Kunt u het in het artikel aangehaalde cijfer van 3.300 Palestijnen in Israëlische «administratieve detentie» bevestigen danwel ontkrachten?

Klopt het dat 1.400 Palestijnen uit Gaza door de Israëlische regering geclassificeerd zijn als «onwettige strijder» en dat hen daarmee de rechten van reguliere krijgsgevangenen wordt onzegd? Zo ja, hoe beoordeelt u deze praktijken?

Antwoord 3 en 6

De Israëlische NGO HaMoked ontvangt elke maand data van de Israël Prison Service (IPS). Zij meldt dat het door IPS aangedragen aantal Palestijnen in

¹ NRC, 9 juli 2024, «Israël stelt Palestijnse gevangenen bloot aan een «collectieve bestraffing»» (Israël stelt Palestijnse gevangenen bloot aan een «collectieve bestraffing» – NRC)

Israëlsche administratieve detentie per 1 juli 2024 3379 personen betreft. In de context van een rechtszaak begin juli spraken de Israëlsche autoriteiten over 2.500 gedetineerde Palestijnen uit Gaza die door de Israëlsche regering zijn geclassificeerd als «onwettige strijder».

De berichten over de omstandigheden van Palestijnen in detentie geven reden tot zorg. De verplichting tot het menswaardig behandelen van gedetineerden is kernregel van het humanitair oorlogsrecht en mensenrechten. Het kabinet blijft deze boodschap benadrukken richting Israël.

Vraag 4

Bent u het eens dat de manier waarop Israël het begrip «administratieve detentie» hanteert, waarbij geen sprake is van een formele verdenking of juridisch proces, een inbreuk is op de rechten van gevangenen en dient te worden veroordeeld? Zo ja, bent u voornemens deze veroordeling aan de Israëlsche regering over te brengen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Het kabinet deelt de zorgen over de schaal en duur van deze detenties. Zoals benoemd in de beantwoording van vraag 1, hecht het kabinet aan de strikte naleving van de internationaalrechtelijke bepalingen omtrent detentie.

Op basis van het humanitair oorlogsrecht is detentie om dwingende veiligheidsredenen, zonder dat dit samenhangt met een strafrechtelijk proces, geoorloofd als een uitzonderlijke maatregel. Een dergelijke detentie dient conform internationaalrechtelijke waarborgen en zonder willekeur te worden uitgevoerd.

Ook gelden er internationale waarborgen die stellen dat de reden voor arrestatie gecommuniceerd moet worden. Dit dragen we actief uit richting Israël, ook in EU-verband.

Vraag 5

Klopt het dat van Palestijnse gevangenen uit Gaza niet bekend is waar zij zich bevinden en dat zij hierdoor niet kunnen worden bezocht door mensenrechtenorganisaties, juristen of familie? Zo ja, wat heeft het Nederlandse kabinet gedaan om haar weerzin van deze praktijken kenbaar te maken jegens de Israëlsche regering? Kunt u daar uitgebreid op reageren?

Antwoord 5

De Israëlsche *Unlawful Combatants Law*, die sinds het begin van de oorlog werd uitgebreid en gewijzigd, ontnemt gedetineerden in Gaza hun rechten op een eerlijk proces, inclusief het recht op bezoek door advocaten gedurende een lange periode van tijd (75 dagen met mogelijke verlenging). De Verdragen van Genève geven het Internationaal Comité van het Rode Kruis het expliciete recht gedetineerden te bezoeken. Het Internationaal Comité van het Rode Kruis heeft momenteel echter geen toegang tot deze gedetineerden in Israël. Israëlsche NGO's en hun advocaten krijgen sinds kort onder bepaalde voorwaarden wel toegang tot Gazaanse gedetineerden. Nederland heeft bij meerdere gelegenheden zorgen geuit over de behandeling van gedetineerden en Israël aangesproken op zijn verplichtingen onder het internationaal recht. Daarnaast onderschrijft het kabinet het belang van gedegen en onafhankelijk onderzoek om mogelijke schendingen vast te stellen. De organisatie die wordt genoemd in het artikel, HaMoked, wordt al jaren door Nederland gesteund voor projecten ter juridische ondersteuning van Palestijnen in Israëlsche detentie. HaMoked doet o.a. onderzoek naar vermeende schendingen van rechten van Palestijnen in detentie door Israël. Tot slot heeft Nederland verschillende zittingen in rechtszaken die momenteel in Israël lopen over de *Unlawful Combatants Law* en de Sde Teiman faciliteit bijgewoond.

Vraag 7

Kunt u de gevallen van vermeende mishandeling in de basis Sde Teiman, zoals aangehaald in het artikel, alsook door de kranten New York Times, Haaretz en de Verenigde Naties (VN)-organisatie UNRWA, beoordelen? Bent u bereid de Israëlsche regering om opheldering te vragen over deze berichten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Het kabinet neemt signalen van vermeende schendingen van het internationaal recht, inclusief het humanitair oorlogsrecht, uiterst serieus. Nederland brengt zorgen over de situatie in Sde Teiman op bij de Israëlische autoriteiten en volgt de rechtszaak die hierover in Israël loopt nauw. Het blijft van belang dat er onafhankelijk onderzoek plaatsvindt om schendingen van het internationaal recht vast te stellen.

Vraag 8

Kunt u een update geven van de uitvoering van de motie van het lid Veldkamp c.s. over beschikbare diplomatieke kanalen inzetten om toegang van waarnemers tot onder meer de Sde Teiman-gevangenis in Israël tot stand te brengen?²

Antwoord 8

Ik heb in lijn met de motie van het lid Veldkamp tijdens een gesprek met de Israëlische ambassadeur in Den Haag op 10 juli jl. en tijdens gesprekken met de Israëlische Minister van Buitenlandse Zaken op 13 augustus jl. en op 2 september jl. uitvoering gegeven aan deze motie. Daarnaast heeft op 8 augustus jl. Zwitserland namens gelijkgestemden, inclusief Nederland, schriftelijk diplomatieke outreach gedaan, ter bevordering van de toegang van het Internationaal Comité van het Rode Kruis tot de detentiecentra. Nederland zal hier, ook met andere landen, aandacht voor blijven vragen bij de Israëlische autoriteiten. Nederland ziet specifiek een centrale rol weggelegd voor het Internationaal Comité van het Rode Kruis, gezien het essentiële, onvervangbare en in het humanitaire oorlogsrecht verankerde mandaat van het Internationaal Comité van het Rode Kruis om gevangenen te bezoeken en informatie over gedetineerden te delen met families.

² Kamerstuk 23 432, nr. 525 (De situatie in het Midden-Oosten | Tweede Kamer der Staten-Generaal)